

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/802/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713203148
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713203148.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a Mgr. Dušana Ďuriana v právnej veci žalobcu X. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, XXX XX O., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, so sídlom Nám. SNP č. 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanému Komunálna poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, v konaní o náhradu škody na zdraví a zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/31/2013-374 z 30. apríla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v prvom, druhom a treťom výroku, ktorými súd návrhu vyhovel mení tak, že

- žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi bolesťné vo výške 5 557,65 Eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 03. 02. 2012 až do zaplatenia,
- žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom náhrady nákladov spojených s liečením vo výške 3 850,20 Eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3 516,84 Eur od 28. februára 2013 do 9. mája 2013 a s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3 850,20 Eur od 10. mája 2013 do zaplatenia,
- žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 19 854,75 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 21. 06. 2013 až do zaplatenia,
- žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 43 017,97 Eur,

všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd čiastočne vyhovel návrhu žalobcu na náhradu škody na zdraví pozostávajúcej z bolesťného, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrady liečebných nákladov a úrokov z omeškania, ktorá vznikla žalobcovi v súvislosti s dopravnou nehodou z 9. apríla 2011 ako spolujazdcovi v motorovom vozidle, ktoré viedol vodič Bc. F. S. pod vplyvom alkoholu. Za základ pre svoje rozhodnutie vzal zistenie, že vodič F. S. uzavrel so žalovaným poisťovňu č. XXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla evidenčného čísla O. XXX M. s účinnosťou od 01. 01. 2007. Vodič motorového vozidla Bc. F. S. bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/165/2011 z 22. 06. 2012 pre prečin ublíženia na zdraví a neposkytnutia pomoci na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov nepodmienečne. Žalobcu ako poškodeného odkázal Okresný súd Zvolen s jeho nárokom na náhradu

škody na občianske súdne konanie. Žalobca ohlásil žalovanému škodovú udalosť a uplatnil si pred začatím súdneho konania u žalovaného nároky na náhradu škody. Výšku škody preukazoval žalobca znaleckými posudkami o bolestnom vypracovaným S.. K. U. a o sťažení spoločenského uplatnenia vyhotoveného S.. Z. A., ako aj dokladmi o nákupe liečebných pomôcok a stavebno-inštalačných prác súvisiacich so zmenou dispozície domových priestorov obývaných poškodeným za účelom vytvorenia bezbariérového priestoru. Žalobca uznával prípadnú mieru svojho zavinenia na vzniku škody v rozsahu 10 % . Žalovaný nespochybňoval skutočnú výšku škody, ale poisťné plnenie, ktoré dobrovoľne poukázal žalobcovi, krátil o 50 % s odôvodnením, že žalobca musí znášať jemu vzniknutú škodu v rozsahu 50 % z dôvodu, že v čase dopravnej nehody ako spolujazdec sediaci na sedadle vedľa vodiča osobného motorového vozidla nebol pripútaný bezpečnostným pásom a že vedome nastúpil do motorového vozidla, ktoré riadil vodič pod vplyvom alkoholu. Okresný súd konštatoval, že medzi účastníkmi bola sporná iba otázka rozsahu miery zavinenia poškodeného na vzniku škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), keď žalobca priznával spoluvinu v rozsahu 10 % a žalovaný krátil žalobcovi plnenie o 25 % za nepoužitie bezpečnostných pásov a ďalších 25 % za nastúpenie žalobcu do vozidla, ktoré viedol vodič pod vplyvom alkoholu. Súd ustálil mieru spoluzavinenia u žalobcu na vzniknutej škode v rozsahu 10 % tak, ako to žiadal žalobca z dôvodu, že žalobca pri dopravnej nehode nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čím porušil povinnosť uloženú mu ustanovením § 5 ods. 3 prvej vety zákona č. 315/1996 Zb., podľa ktorého je osoba sediaci na sedadle vozidla povinne vybavenom bezpečnostným pásom povinná byť počas jazdy týmto pásom riadne pripútaná. Podiel spoluviny poškodeného pre neprípútanie sa bezpečnostným pásom iba v rozsahu 10 % považoval súd za primeraný vzhľadom na závery pripojených znaleckých posudkov S.. K. U. a S.. Z. A. a s ohľadom na výpoveď S.. Z. A. na pojednávaní dňa 14. 04. 2014, ktorý uviedol, že aj keby bol žalobca pripútaný bezpečnostným pásom, došlo by k poraneniu hlavy poškodeného, pretože sa auto pri dopravnej nehode prevrátilo na strechu a bezpečnostné pásy by zraneniu hlavy žalobcu pri takomto priebehu dopravnej nehody nezabránili. Iné spoluzavinenie žalobcu pri dopravnej nehode súd za preukázané nemal. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že je dôvod na zníženie plnenia aj preto, že žalobca si prisadol ako spolujazdec do motorového vozidla k vodičovi pod vplyvom alkoholu súd dospel k názoru, že týmto konaním žalobca neporušil žiadnu právnu povinnosť a dôvod na zníženie plnenia zo strany žalovaného o ďalších 25 % nebol daný.

Okrem odškodnenia za bolesť a sťažení spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka priznal okresný súd žalobcovi aj zvýšenie náhrady za sťažení spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej „zákon č. 437/2004 Z. z.“) z dôvodu, že Sociálna poisťovňa, a. s., pobočka Zvolen uznala žalobcu invalidným a mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovila na 80 %. Žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy zodpovedajúcej zvýšeniu odškodnenia za sťažení spoločenského uplatnenia od 22. augusta 2013 až do zaplatenia zamietol s odôvodnením, že zvýšenie základnej sumy sťaženia spoločenského uplatnenia je otázkou právnou a povinnosť zaplatiť túto náhradu vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím tejto doby určenej na splnenie priznanej peňažnej náhrady dochádza k omeškaniu dlžníka.

Za dôvodnú považoval žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania z čiastkových nárokov na náhradu škody za bolesť, sťažení spoločenského uplatnenia a úhradu liečebných nákladov z dôvodu, že si žalovaný nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom (ďalej „zákon č. 381/2001 Z. z.“) poskytnúť plnenie poškodenému v zákonnej lehote.

Zodpovednosť vodiča Bc. F. S. za škodu vzniknutú žalobcovi odvodil od ustanovenia § 420 ods. 1, 3 a § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktorému podľa § 822 Občianskeho zákonníka vzniklo právo, aby za neho poisťiteľ nahradil spôsobenú škodu. Priamy nárok poškodeného proti poisťiteľovi vyplýva aj z § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z.

Priznané peňažné nároky podľa odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu boli vyčíslené takto:

1. Bolestné - bolestné ohodnotil S.. K. U. v znaleckom posudku č. XX/XXXX z 12. septembra 2011 počtom bodov 2 409, čo pri hodnote jedného bodu 15,38 Eur predstavuje výšku bolestného 37 051,- Eur. Túto sumu znížil súd o 10 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu ako poškodeného a od výsledku 33 345,90 Eur odpočítal žalovaným dňa 5. januára 2012 dobrovoľne poskytnuté plnenie v sume 18 525,50 Eur a na zaplatenie rozdielu 14 820,40 Eur zaviazal žalovaného

- úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 14 820,40 Eur priznal okresný súd žalobcovi odo dňa nasledujúceho po oznámení o čiastočnom plnení poškodenému a dôvode neuhradenia zvyšnej časti bolestného s odôvodnením, že nárok na úroky z omeškania vznikol žalobcovi podľa § 11 ods. 5, 7 zákona č. 381/2001 Z. z., pretože žalovaný neposkytol žalobcovi poisťné plnenie v zákonnej lehote troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

2. Náklady spojené s liečením - pod pojem liečebné a zdravotné náklady vo výške 6 393,85 Eur okresný súd zahrnul:

- žalobca si zakúpil mechanický invalidný vozík značky Avantgrade CV za 1 820,38 Eur. Z tejto sumy Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Detve nahradil žalobcovi 1 274,27 Eur, rozdiel 547,- Eur skrátil okresný súd o 10 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode = 492,30 Eur a od tejto sumy odpočítal plnenie žalovaného vo výške 273,06 Eur zo dňa 7. mája 2013 a žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi aj rozdiel týchto súm 219,24 Eur

- na kúpu zdvíhacieho zariadenia - stoličkového výťahu vynaložil žalobca sumu 8 967,50 Eur. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Detva na toto zariadenie poskytol žalobcovi úhradu vo výške 7 385,- Eur. Rozdiel týchto súm 1 582,52 Eur znížil okresný súd o 10 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody a od výsledku 1 424,25 Eur odpočítal žalovaným 7. mája 2013 poskytnuté plnenie vo výške 791,25 Eur a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi ďalších 633,- Eur

- žalobca pre vytvorenie bezbariérového priestoru v dome, v ktorom býva, vynaložil podľa faktúr č. XXXXXX a č. XXXXXX sumu 5 822,68 Eur. Aj túto sumu znížil okresný súd o 10 % z titulu spoluzavinenia poškodeného a od výsledku 5 240,42 Eur odpočítal žalovaným dobrovoľne poskytnuté plnenie 7. mája 2013 vo výške 587,77 Eur a na rozdiel 4 652,65 Eur zaviazal žalovaného

- zdvíhacie zariadenie - stropný zdvihák značky Human Care pre žalobcu vrátane ceny montáže by stálo 11 112,- Eur. Dodávateľ tohto zariadenia poskytol žalobcovi z tejto ceny zľavu vo výške 10 % a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Detva poskytol žalobcovi na toto zariadenie sumu 7 778,40 Eur. Zostatok vo výške 2 222,40 Eur mal znášať poškodený. Od tejto sumy odpočítal okresný súd 10 % za spoluvinu žalobcu na vzniku škody a od výsledku 2 016,- Eur [správne 2 000,16 Eur (2 222,40 - 10 % = 2 000,16,- Eur)] odpočítal žalovaným vyplatenú sumu 1 111,20 Eur dňa 7. mája 2013 a žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi ďalších 888,96 Eur

- žalobca si z titulu liečebných a zdravotných nákladov uplatnil u žalovaného listom zo dňa 31. 10. 2012 sumu 9 157,12 Eur. Žalovaný zaplatil z uplatnenej sumy žalobcovi iba 2 763,27 Eur dňa 7. mája 2013. Povinnosť plniť podľa § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. vznikla žalovanému 16. februára 2013 a keď neplnil, dostal sa do omeškania so splnením peňažného dlhu vo výške 9 157,12 Eur za obdobie od 16. februára 2013 do 8. mája 2013 a po úhrade sumy 2 763,27 Eur je v omeškaní s úhradou peňažného dlhu vo výške 6 393,85 Eur od 9. mája 2013, kým dlh nezaplatí. Úroky z omeškania vo výške 8,75 % musí podľa rozhodnutia súdu žalovaný žalobcovi zaplatiť

3. Sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu ohodnotil znalec S.. Z. A. počtom bodov 8 420 a pri hodnote jedného bodu 15,72 Eur z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia patrí žalobcovi odškodnenie vo výške 132 363,- Eur. Znalcom určenú výšku odškodnenia 132 363,- Eur znížil okresný súd o 10 % za spoluúčasť žalobcu na vzniknutej škode a od výsledku 119 126,70 Eur odpočítal žalovaným poskytnuté plnenie z 3. mája 2013 vo výške 66 181,20 Eur a na zaplatenie rozdielu 52 945,50 Eur zaviazal žalovaného

- úroky z omeškania zo sumy 52 945,50 Eur vo výške 5,75 % ročne prináležia žalobcovi podľa rozhodnutia okresného súdu vzhľadom na ustanovenie § 11 ods. 5, 6, 7 a 8 zákona č. 381/2001 Z. z. od 21. 06. 2013, keďže tento nárok si žalobca u žalovaného uplatnil 5. marca 2013

4. K sume zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % dospel okresný súd výpočtom tak, že S.. Z. A. vyčíslené bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia 132 363,- Eur znížil o 10 % pre spoluzavinenie poškodeného na vzniku škody a z výsledku 119 126,70 Eur priznal žalobcovi 50 % = 59 363,35 Eur.

Rozhodnutie o trovách konania si okresný súd vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Odvolanie proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný. Rozsah odvolania vymedzil tak, že napáda prvý, druhý a tretí výrok rozsudku okresného súdu. V tejto časti navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu a zamietnuť žalobu alebo zrušiť rozsudok okresného súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie z dôvodu, že na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d), f) O. s. p.). Žalovaný potvrdil, že s poisťníkom Bc. F. S. uzavrel poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla evidenčného čísla O. XXX M. s účinnosťou od 01. 01. 2007 a poškodený si mohol u poisťovateľa podľa § 15 zákona č.

381/2001 Z. z. uplatniť nárok na náhradu škody. Žalovaný poškodenému zaplatil všetky nároky, na ktoré mu vznikol nárok. Okresný súd nezohľadnil výpovede znalcov S.. K. U. a S.. Z. A., že zranenia žalobcu mohli byť iné, keby dodržal povinnosť vyplývajúcu mu z § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke pripútať sa bezpečnostným pásom, že sám poškodený bol pod vplyvom alkoholu, preto obranné a ochranné mechanizmy z jeho strany zlyhali a jeho telo sa v motorovom vozidle pri dopravnej nehode správalo ako fyzikálne teleso, že k poškodeniu zdravia žalobcu mohlo dôjsť aj pri manipulácii s telom poškodeného po dopravnej nehode (nešlo by o škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) a súd nezohľadnil, že žalobca vedome nastúpil do motorového vozidla k vodičovi, s ktorým pred tým spoločne pil a vedel, že je pod vplyvom alkoholu.

Nárok na bolestné si uplatnil žalobca u žalovaného 24. 10. 2011 vo výške 37 051,- Eur. Žalovaný krátil plnenie na bolestnom v zmysle Metodického usmernenia za každý úkon poškodeného majúci vplyv na rozsah výšky škody o 25 %. Z dôvodu nepripútania poškodeného v čase vzniku poistnej udalosti bolo poistné plnenie krátené o 25 % a z dôvodu vedomého nastúpenia poškodeného do motorového vozidla vedeného osobou pod vplyvom alkoholu bolo krátené bolestné o ďalších 25 %. Dňa 5. januára 2012 vyplatil žalovaný žalobcovi sumu 18 525,50 Eur.

Podľa posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva zo dňa 07. 12. 2011 by mal žalobca nárok na kompenzáciu peňažným príspevkom na úpravu rodinného domu. Žalobca si tento nárok u príslušného orgánu neuplatnil. Žalovaný z celkových nákladov na úpravu rodinného domu podľa faktúr č. XXXXXX a č. XXXXXX vo výške 6 638,79 Eur odpočítal sumu 4 647,15 Eur (70 % zo sumy 6 638,79 Eur, na ktorú by mal žalobca v zmysle § 37 ods. 5, 8 zákona č. 447/2008 Z. z. nárok, ak by bol o peňažný príspevok požiadal). Dňa 7. mája 2013 vyplatil žalovaný žalobcovi náhradu nákladov na liečenie v celkovej výške 2 763,27 Eur.

Žalovaný plnil žalobcovi v zákonnej lehote, preto nemôže byť v omeškaní. Žalobca si u žalovaného uplatnil nárok na náhradu škody z titulu bolestného 24. októbra 2011. Žalovaný listom z 15. novembra 2011 vyzval žalobcu na preukázanie nárokov. Už 5. januára 2012 oznámil žalovaný výšku poistného plnenia za bolestné, ako aj dôvody krátenia poistného a v tento deň aj bolestné vo výške 18 525,50 Eur vyplatil. Žalovaný nemôže byť v omeškaní s úhradou liečebných nákladov za stropný zdvihák, nakoľko si žalobca tento nárok u žalovaného uplatnil iba 22. januára 2013.

Nárok na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia si uplatnil žalobca u žalovaného 05. 03. 2013. Žalovaný vyplatil žalobcovi poistné plnenie z tohto titulu znížené o 50 % z dôvodu nepripútania poškodeného v čase vzniku poistnej udalosti bezpečnostným pásom a z dôvodu vedomého nastúpenia poškodeného do motorového vozidla vedeného osobou pod vplyvom alkoholu. Výška poukázaného plnenia dňa 2. mája 2013 bola 66 181,20 Eur. Žalovaný si splnil svoju povinnosť, preto už žalobca nemá nárok na ďalšie plnenie, ani na úroky z omeškania za nevyplatenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalovanému podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. vznikla povinnosť plniť do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti. Žalobca uplatnil u žalovaného nárok 5. marca 2013, žalovaný listom zo 16. apríla 2013 oznámil výšku poistného plnenia a dôvody krátenia poistného plnenia a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 66 181,20 Eur vyplatil 2. mája 2013.

Žalovaný považuje odškodnenie žalobcu za sťaženie spoločenského uplatnenia sumou 66 181,20 Eur za primerané povaha následkov poškodenia zdravia žalobcu a ich predpokladanému vývoju. Podľa názoru žalovaného nie je namieste zvýšiť odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o ďalších 50 % zo sumy 119 126,70 Eur, ako to urobil okresný súd. Už súdny znalec S.. Z. A. navýšil vo svojom posudku bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. a teda zohľadnil aj obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Okresný súd priznal zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu invalidity žalobcu. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/212/2010 uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu a žalobu zamietnuť alebo ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zdôraznil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vrátane inštitútu spoluzavinenia poškodeného upravuje predovšetkým Občiansky zákonník, preto postup žalovanej poisťovne opierajúcej krátenie nárokov poškodeného o interné metodické usmernenie nie je zákonný a ústavne konformný. Z výsledkov vykonaného dokazovania predovšetkým z posudku S.. Z. A. a jeho výpovede na pojednávaní dňa 14. apríla 2014

pred Okresným súdom Zvolen vyplynulo, že rozhodujúcim faktorom podielajúcim sa na vzniku zranení a následkoch u poškodeného bol osobitný úrazový mechanizmus, ku ktorému došlo po prevrátení, rotovaní vozidla okolo pozdĺžnej osi a dopade vozidla na strechu a pri ktorom sa poškodený ocitol otočený telom a hlavou nadol. Tento mechanizmus nevznikol v príčinnej súvislosti s nepripútaním sa poškodeného bezpečnostným pásom. Aj v prípade existencie spoluviny poškodeného subjektu v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka musia byť kumulatívne splnené základné predpoklady v podobe protiprávneho konania, následku (škody) a príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a následkom. Zranenia poškodeného podľa znalca S.. Z. A. vznikli výlučne v príčinnej súvislosti s úrazovým dejom pri dopravnej nehode, pri prevracaní vozidla. Bezpečnostné pásy nechránia (nestabilizujú) hlavu cestujúcich, ani nestabilizujú telo cestujúceho pri vertikálnych (rotačných) pohyboch vozidla.

Žalobca nepovažuje odvolanie žalovaného proti zvýšeniu odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia za dôvodné. Poškodený je v dôsledku úrazu zo dňa 9. apríla 2011 vyradený prakticky zo všetkých oblastí života. Žalobca zostal v dôsledku tohto úrazu plne invalidný a vo svojich 19 rokoch veku stratil akúkoľvek schopnosť a možnosť plnohodnotného uplatnenia sa v živote a v spoločnosti. Tieto okolnosti preukazujú, že u žalobcu boli dané a naplnené podmienky pre zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Okresný súd správne za základ pre výpočet zvýšenia odškodnenia považoval znalcom S.. Z. A. určenú sumu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Jeho názor je v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/215/2006 z 28. 06. 2007.

Žalovaný, ktorému zákon č. 381/2001 Z. z. poskytol určitý časový priestor na dobrovoľné a mimosúdne plnenie dlhodobu odmietal poskytnúť akúkoľvek náhradu poškodenému, odmietal poškodeného informovať o stave prešetrovania, odmietal umožniť mu nahliadnuť do škodového spisu a nevykonal vlastné prešetrovanie udalostí predpísané v ustanovení § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. Obmedzoval sa na negatívne tvrdenie, že kým nie je právoplatne skončené vyšetrenie vedené políciou, tak nemôže plniť náhradu škody za škodcu. Prítom zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla je zodpovednosťou objektívnou, pri ktorej sa nevyžaduje zavinené konanie. Tým bol daný právny základ na to, aby žalovaná poisťovňa v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poskytla plnenie poškodenému. Od vzniku dopravnej nehody bolo zrejmé, že poškodený nebol vodičom motorového vozidla, ktorého prevádzkou mu bola spôsobená škoda. Bolo známe, že vodičom zraňujúceho vozidla v čase nehody bol Bc. F. S.. Zákon č. 381/2001 Z. z. ukladá poisťovateľovi v § 11 ods. 5 a 6 vykonať vlastné šetrenie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinností poskytnúť poistné plnenie a následne v 15 dňovej lehote plnenie aj poskytnúť. Vlastné šetrenie udalostí a rozsahu plnenia zo strany poisťovne sa nemôže redukovať na pasívne a alibistické pôsobenie likvidátorských oddelení poisťovní. Žalobca si svoju povinnosť preukázať žalovanému uplatnený nárok splnil. Predložil doklady vyčísľujúce bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a náklady za liečebné a zdravotné pomôcky. Nárok na úroky z omeškania žalobcovi vznikol.

Navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a priznať žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 840,20 Eur.

Skutkové zistenia okresného súdu boli postačujúce aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu, preto krajský súd prejednal vec v rozsahu odvolania žalovaného (§ 212 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a z dôvodu odlišného právneho názoru pri aplikácii § 441 Občianskeho zákonníka rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil.

Zodpovednosť fyzických a právnických osôb vykonávajúcich dopravu za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky je zakotvená v § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/165/2011, výpoveďou účastníkov, predloženými znaleckými posudkami a výpoveďou znalca S.. Z. A. je preukázané, že škoda vznikla žalobcovi výlučne v súvislosti s dopravnou nehodou z 9. apríla 2011. Žalovaný nesprávne interpretuje výpoveď znalca S.. K. U. na pojednávaní pred Okresným súdom Zvolen dňa 17. marca 2014. Znalec jednoznačne uviedol, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo pri „kotrmelcoch“ motorového vozidla a iba pripustil teoretickú možnosť, že pri vyslobodzovaní a následnom ťahaní žalobcu po lúke mohlo dôjsť ku komplikáciám tých poranení, ktoré vznikli pri kotrmelcoch auta. Znalec S.. U. vo svojom posudku č. XX/XXXX už uvažoval nad tým, že „k poškodeniu aj miechy, ak boli len zlomené oba stavce, mohlo dôjsť aj pri vyťahovaní poškodeného z motorového vozidla alebo aj pri nesení za nohy, za ruky alebo potom aj pri ťahaní poškodeného po lúke, kde došlo aj k strate nejakých častí odevu. Potom

poranenie tvárovej časti čela si poškodený mohol spôsobiť aj pri spomínanom páde dolu tvárou po vytiahnutí z havarovaného automobilu“. Napriek tomu potom na otázku zadávateľa posudku, aký bol mechanizmus poranenia poškodeného znalec uviedol: „Pripájam sa k pôvodnej verzii poranenia miechy, ku ktorej najpravdepodobnejšie došlo pri havárii motorového vozidla. Prevrátenie motorového vozidla saltom v smere jazdy a dopade na strechu a potom ešte na kolesá nedávalo šancu poškodenému len k samostatnému zlomeniu stavcov tak krčnej, ako aj hrudníkovej chrbtice. K zlomeniu stavcov hrudníkovej chrbtice a súčasne i k nenapraviteľnému poškodeniu miechy došlo v procese havarovania“. Možnosť vzniku zranení iným spôsobom než pri dopravnej nehode vylúčil aj znalec S.. Z. A., ktorý na výslovnú otázku na pojednávaní dňa 14. 04. 2014 u Okresného súdu Zvolen: Či je možné rozlíšiť zranenia spôsobené prevádzkou motorového vozidla a tie druhé - zranenia spôsobené správaním sa spolujazdcov po nehode S.. Z. A. odpovedal: „Ja nesúhlasím s tým, čo tu spochybňuje právna zástupkyňa žalovaného, že mohli spôsobiť komplikácie u poškodeného jeho spolujazdci z vozidla. Tu môžem povedať, keď som ja vypracoval svoj znalecký posudok a študoval som röntgenovú dokumentáciu a CT dokumentáciu tak som zistil, že sa jednalo o roztrieštenie, t. j. mnohoúlomkovú zlomeninu stavca hrudnej miechy na úrovni tretieho a štvrtého segmentu, čo bolo spojené s vniknutím úlomkov do miechy a tieto úlomky miechu rozdrvili. Teda zastávam názor, že k tomuto došlo počas samotného úrazového deja vo vozidle a nie konaním spolujazdcov, ktorí ho vyslobodili - vytiahli z auta“.

Žalovaný uznával svoju povinnosť plniť priamo poškodenému vyplývajúcu zo zákona č. 381/2001 Z. z. Priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. Správne okresný súd konštatoval, že spor medzi žalobcom a žalovaným spočíva v otázke výšky spoluzavinenia poškodeného na vzniknutej škode.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Žalobca uznával svoje zavinenie na škode v rozsahu 10 % bez bližšej konkretizácie, čím sám žalobca zaviniel vznik škody. Naproti tomu žalovaný likvidoval škodu žalobcovi krátenú o 50 % s tvrdením, že podiel žalobcu na vzniku škody je v rozsahu 50 % z dôvodu, že nastúpil do vozidla sám pod vplyvom alkoholu k vodičovi, ktorý požil alkoholické nápoje pred začatím jazdy a nepripútal sa bezpečnostnými pásmi. Okresný súd ustálil rozsah spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody len v rozsahu 10 % za to, že sa nepripútal bezpečnostnými pásmi, čím porušil § 5 ods. 3 vety prvej zákona č. 315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách a neuznal za dôvodné zníženie plnenia poškodenému zo strany žalovaného aj za to, že si prisadol ako spolujazdec do motorového vozidla, ktoré viedol vodič pod vplyvom alkoholu majúci za to, že žalovaný týmto svojím konaním v danom prípade neporušil žiadnu právnu povinnosť.

Zákon č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách bol účinný v čase od 1. apríla 1997 do 1. februára 2009. Dopravná nehoda, pri ktorej bolo poškodené zdravie žalobcu a následkom ktorej vznikla žalobcovi škoda sa stala 9. apríla 2011. Okresný súd nesprávne pri skúmaní, akú právnu povinnosť porušil žalobca tým, že sa ako spolujazdec vedľa vodiča nepripútal za jazdy bezpečnostnými pásmi vychádzal z neúčinného zákona č. 315/1996 Z. z., ale táto skutočnosť nemá vplyv na názor okresného súdu, že nepoužitím bezpečnostných pásov porušil žalobca zákonnú povinnosť. Povinnosť osoby sediacej na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiavacím zariadením je zakotvená v § 8 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení účinnom do 30. apríla 2011 (ku dňu dopravnej nehody). Odvolací súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania o spôsobe a mechanizme vzniku zranení žalobcu súhlasí s názorom okresného súdu, že ani zapnuté bezpečnostné pásy by ho pred vznikom ťažkých zranení hlavy a miechy neochránili, pretože sa vozidlo pri dopravnej nehode prevrátilo na strechu a bezpečnostné pásy osobu sediacu na sedadle motorového vozidla vo vertikálnej polohe nefixujú. Podrobne na otázku vzniku zranení žalobcu odpovedali znalci S.. K. U. a S.. Z. A. vo svojich posudkoch a výsluchu pred okresným súdom.

Nie je možné však za správny považovať názor okresného súdu, že žalobca tým, že si prisadol do motorového vozidla k vodičovi, o ktorom vedel, že požil veľké množstvo alkoholických nápojov, neporušil žiadnu povinnosť. Občiansky zákonník prikazuje v § 415 každému počínať si tak, aby nedokázalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Najvyšší soud České republiky při rovnací právní úpravě o všeobecné prevenční povinnosti každého vyplývající z § 415 OZ a spoluzavinění poškozeného podle § 441 Občianskeho zákonníka už v rozsudku z 30. septembra 2009 sp. zn. 25Cdo/2451/2007 konstatoval, že ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka smeruje k tomu, aby v rozsahu, v akom sa sám poškodený podieľal na spôsobenej škode, nebola daná povinnosť k náhrade škody tomu, kto za ňu zodpovedá. Ide teda o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškozeného a škodcu a určenie podielu, ktorým sám poškodený prispel ku škodlivému následku. Zásadne sa vychádza z miery zavinenia každého z nich a je potrebné zväžiť všetky príčiny vzniku škody spočívajúce tak v konaní škodcu, ako aj v konaní poškozeného a rovnako ako u škodcu je potrebné aj u poškozeného brať do úvahy len také konanie, ktoré bolo príčinou (jednou z príčin) vzniku škody. Vo veci posudzovanej Najvyšším súdom Českej republiky pod sp. zn. 25Cdo/2451/2007 išlo o skutkovo totožnú situáciu, kedy poškodený sám v podnapilom stave sa rozhodol absolvovať ako spolujazdec cestu s vodičom, o ktorom vedel, že je tiež pod vplyvom alkoholu. Najvyšší súd prisvedčil záveru odvolacieho súdu, že rozhodujúcou príčinou vzniku škody u poškozeného bolo nezodpovedné konanie vodiča motorového vozidla, ale riziko dopravnej nehody pri vedení vozidla podnapitou osobou je natoľko vysoké, že prístup poškozeného, ktorý sa rozhodol za týchto podmienok absolvovať jazdu, nie je možné hodnotiť inak, ako krajne riskantné konanie. Aj keď bez hrubého porušenia právnych povinností vodičom by ku škodnému následku nedošlo, zásadné podcenenie nebezpečnosti situácie poškodením sa tiež priamo a významnou mierou podieľalo na poškodení zdravia spolujazdca. Poškodený tým, že vedome podstúpil jazdu vozidlom, ktoré riadila osoba, o ktorej vedel, že jej vodičské schopnosti sú ovplyvnené požitím alkoholu, podstatne prispel ku vzniku škodlivého následku. Je teda zrejmé, že podiel poškozeného na vzniku škody sa môže blížiť až jednej polovici. K rovnakému záveru o spoluzavinění poškozeného na vzniku škody, ktorý nastúpil do vozidla k vodičovi pod vplyvom alkoholu dospel Najvyšší súd Českej republiky aj v rozsudku sp. zn. 25Cdo/2075/2012 z 20. marca 2014 a sp. zn. 25Cdo/4199/2013 z 27. marca 2014. K totožnému názoru, že poškodený, ktorý nastúpil do motorového vozidla riadeného vodičom pod vplyvom alkoholu porušil § 415 Občianskeho zákonníka uloženú všeobecnú prevenčnú povinnosť, ktorej nedodržanie predstavuje porušenie zákona a následkom takéhoto konania je spoluzodpovednosť poškozeného na vzniku škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 27. augusta 2014 sp. zn. 2MCdo/9/2013. Za dôvodnú preto považuje odvolací súd námietku nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke spoluzavinenia poškozeného vznesenú žalovaným v s odvolaní. Vzhľadom na citované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Českej republiky nepovažuje odvolací súd zníženie plnenia poškodenému o 25 % za to, že nastúpil do motorového vozidla k vodičovi pod vplyvom alkoholu za neprimerané. Spoluzavinenie poškozeného na vzniknutej škode je podľa názoru odvolacieho súdu dané v rozsahu 10 % za nepoužitie bezpečnostných pásov, ako to ustálil okresný súd a v rozsahu ďalších 25 % za vedomé nastúpenie poškozeného do vozidla k vodičovi pod vplyvom alkoholu, spolu 35 %.

Nárok žalobcu na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaný popieral s odôvodnením, že odškodnenie žalobcu za sťaženie spoločenského uplatnenia sumou 66 180,20 Eur, ktoré žalovaný vyplatil žalobcovi 2. mája 2013 považuje za primerané povahe následkov poškodenia zdravia žalobcu a ich predpokladanému vývoju. Ďalšie zvýšenie náhrady nad sumy určené znalcom S.. Z. A. nie je odôvodnené, keďže znalec S.. Z. A. zvýšil bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu na dvojnásobok a tým zohľadnil obmedzenie alebo stratu možností poškozeného uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Invalidita žalobcu nemôže byť dôvodom na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o ďalších 50 %, pretože invalidita je v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/212/2010 iba jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškozeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškozeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 4 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z.).

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a § 8).

U žalobcu bezpochyby nastal stav definovaný v § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. Jeho stav je preukázaný znaleckými posudkami, rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 29. 02. 2012 o plnej invalidite žalobcu a popisom zdravotného stavu žalobcu znalcom S.. Z. A. na pojednávaní dňa 14. 04. 2014, ktoré sa uskutočnilo 3 roky po úraze. S.. Z. A. charakterizoval stav žalobcu ako trvalý a nemenný s prognózou k horšiemu a to nielen po fyzickej, ale aj psychickej stránke. U žalobcu podľa vyjadrenia znalca hrozí vzhľadom k imobilite pľúcna embólia, zápaly žíl, zápal pľúc, ateroskleróza ciev a iné ťažkosti, pretože nemôže vykonávať žiadny zdraviu prospešný pohyb. Poškodený je inkontinentný, neudrží stolicu ani moč. Prognózu u poškodeného označil ako zlú s možnými vážnymi komplikáciami a vysokým predpokladom nízkeho veku dožitia. U žalobcu je vylúčená akákoľvek možnosť realizovať sa v občianskom, rodinnom, či pracovnom živote a je odkázaný po zvyšok života na polohu ležmo alebo v sede, pokiaľ mu niekto pomôže.

Rozhodnutie okresného súdu o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 % nie je v rozpore s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/212/2010 z 29. 11. 2011 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR vo zväzku 3, ročník 2013, pod publikačným číslom 35/2013 ako to naznačuje žalovaný. Dôvodom konania najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 5Cdo/2012/2010 bolo pripustenie dovolacej otázky Krajským súdom v Košiciach, ktorý za otázku zásadného právneho významu považoval, či uznanie invalidity podľa § 70 až 73 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. jedným z prípadov hodných osobitného zreteľa alebo jediným prípadom hodným osobitného zreteľa, pri splnení ktorého môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Odvolací súd sám dospel k názoru, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je podmienené predpokladom, že poškodený je uznaný invalidným. Najvyšší súd Slovenskej republiky zodpovedal položenú dovoláciu otázkou tak, že dôvodom hodným osobitného zreteľa zakladajúcim poškodenému nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nie je výlučne iba priznanie invalidity, ale celkový zdravotný stav poškodeného, to znamená zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy i v prípade, ak poškodený nebol uznaný za invalidného. Okresný súd v tejto veci nepostavil svoje rozhodnutie o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia len na zistení, že sociálna poisťovňa uznala žalobcu za invalidného. Pri rozhodnutí o tomto nároku prihladol okresný súd na celkový zdravotný stav poškodeného žalobcu, čo je zrejmé z podrobného odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vo vzťahu k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na č. I. 17 posledný odsek a č. I. 18 prvý odsek rozsudku. Ak sa pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku, správne okresný súd za základ výpočtu výšky náhrady patriacej žalobcovi podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. vzal celkový počet bodov sťaženia spoločenského uplatnenia určeným znalcom S.. Z. A. v posudku č. XX/XXXX.

Žalovaný v odvolaní namietal aj prvostupňovým súdom uloženú povinnosť platiť úroky z omeškania z priznaných nárokov s tvrdením, že si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnil.

Žalovaného pre účely posúdenia jeho povinností vyplývajúcich zo zákona č. 381/2001 Z. z. je potrebné považovať za poisťovateľa. Žalobca je poškodeným, ktorý utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa uvedeného zákona. V § 11 zákon č. 381/2001 Z. z. okrem iných povinností poisťovateľa ukladá poisťovateľovi aj (ods. 6) bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti: a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré

znižil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní od skončenia prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia (ods. 7). Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa ods. 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (ods. 8).

Žalovaný vykonával prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu svojej povinnosti poskytnúť poisťné plnenie žalobcovi a čiastočne žalobcovi plnil a v rozsahu akom nebol ochotný poskytnúť poisťné plnenie oznámil žalobcovi dôvody krátenia poisťného plnenia. Pre správne rozhodnutie o povinnosti žalovaného zaplatiť úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. sú dôležité tieto skutočnosti:

- dopravná nehoda, pri ktorej bolo poškodené zdravie žalobcu sa stala 9. apríla 2011
- nárok na bolestné si uplatnil žalobca u žalovaného 24. októbra 2011. Listom z 02. 02. 2012 oznámil žalovaný spoločnosti I., a. s., ktorá v mene žalobcu uplatňovala náhradu škody, že poukazuje odškodnenie za bolesť vo výške 11 794,12 Eur. V rozpore s tým je oznámenie žalovaného adresované spoločnosti I., centrum odškodnenia, a. s., so sídlom v Bratislave z 5. januára 2012, že náhradu za bolesť poukazujú pre poškodeného X. Q. v sume 18 525,50 Eur. Žalobca uznáva výplatu bolestného sumou 18 525,50 Eur a úroky z omeškania z ďalších uplatnených 14 820,40 Eur žiada od 3. februára 2012 ako dňa nasledujúceho po doručení oznámenia spoločnosti I., centrum odškodnenia, a. s. o dôvode krátenia poisťného plnenia
- náhradu škody vzniknutej kúpou mechanického invalidného vozíka značky Avantgrade CV, kúpou zdvíhacieho zariadenia - stoličkového výťahu a vzniknutej vynaložením stavebných prác na úpravu domu, v ktorom býva žalobca na bezbariérový, si uplatnil žalobca u žalovaného 12. 11. 2012
- náhradu škody z titulu nákladov vynaložených na nadobudnutie zdvíhacieho zariadenia - stropného zdviháka značky Human Care si uplatnil žalobca u žalovaného až 22. januára 2013
- náhradu nákladov spojených s liečením, pod ktoré zahrnul žalovaný kúpu mechanického invalidného vozíka, stoličkového výťahu, vykonaním stavebných úprav a kúpu stropného zdviháka likvidoval žalovaný jednou sumou 2 763,27 Eur dňa 7. mája 2013. Z tejto sumy pripadlo na poisťné plnenie súvisiace so zaobstaraním stropného zdviháka značky Human Care 1 111,20 Eur. Podľa doloženého výpisu z účtu žalobcu suma 2 763,27 Eur bola pripísaná na jeho účet 9. mája 2013
- náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 119 126,70 Eur si uplatnil žalobca u žalovaného 5. marca 2013
- náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 66 181,20 Eur zaplatil žalovaný na účet žalobcu dňa 3. mája 2013
- zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo u žalovaného uplatnené 23. mája 2013 sumou 59 563,35 Eur. Listom z 09. 07. 2013 oznámil žalovaný právnenému zástupcovi žalobcu, že nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia neuznáva.

Žalobca si jednotlivé nároky na náhradu škody u žalovaného uplatňoval postupne. Vo vzťahu ku každému nároku platí podľa § 11 ods. 6 a § 7 zákona č. 381/2001 Z. z., že poisťovateľ musí začať bez zbytočného odkladu prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov skončiť prešetrovanie a jeho výsledok oznámiť poškodenému a následne do 15 dní, ak dospeje k názoru o vzniku nároku na poisťné plnenie, toto aj poukázať.

Nárok na bolestné bol uplatnený u žalovaného 24. októbra 2011. Posledný deň trojmesačnej lehoty na ukončenie prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti žalovaného plniť pripadol na 24. januára 2012. Od tohto dátumu plynula 15 dňová lehota žalovanému na poskytnutie poisťného plnenia, ktorej koniec pripadol na 8. februára 2012. Už 3. februára 2012 bolo zrejmé, že žalovaný neposkytne poisťné plnenie žalobcovi v sume vyššej než 18 525,50 Eur. Nárok na úroky z omeškania preto vznikol žalobcovi zo sumy nevyplateného bolestného podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške vyplývajúcej z Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. od 3. februára 2012. Žalobcom žiadaný 8,75 % ročný úrok z omeškania neprekračuje ustanovením § 517 ods. 2 OZ a vládny nariadením č. 87/1995 Z. z. dovoľenú výšku úrokov z omeškania.

Ak náhradu škody za mechanický invalidný vozík značky Avantgrade CV, zdvíhacie zariadenie - stoličkový výťah a úpravu domu stavebnými prácami uplatnil žalobca u žalovaného 12. 11. 2012, koniec trojmesačnej lehoty na prešetrovanie zo strany poisťovne pripadol na 12. februára 2013 a koniec ďalšej 15 dňovej lehoty na poskytnutie poistného plnenia na 27. februára 2013.

U stropného zdvíhaka značky Human Care plynuli lehoty takto: uplatnená náhrada škody 22. 01. 2013, koniec trojmesačnej lehoty na prešetrovanie rozsahu povinnosti poisťovne plniť je 22. 04. 2013, k tomu je potrebné pripočítať 15 dní na plnenie a lehota uplynula 7. mája 2013.

Náhradu škody z titulu nákladov spojených s liečením vyplatil žalovaný žalobcovi 9. mája 2013 (podľa § 567 ods. 2 OZ sa peňažný dlh považuje za splnený pripísaním na účet veriteľa).

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia bola uplatnená u žalovaného 5. marca 2013. Trojmesačná lehota na ukončenie prešetrovania uplynula 05. 06. 2013 a koniec 15 dňovej lehoty na plnenie pripadol na 20. júna 2013.

Žalobca si uplatnil úroky z omeškania aj zo zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale odvolanie proti rozsudku okresného súdu v časti, ktorej boli niektoré nároky žalobcu zamietnuté žalobca nepodal, preto nie je potrebné zaoberať sa otázkou, či zo zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia patria žalobcovi úroky z omeškania.

Pre zrozumiteľnosť rozsahu vykonanej zmeny odvolacím súdom vo vzťahu k rozsudku okresného súdu zvolil krajský súd rovnaký spôsob výpočtu poistného plnenia, na ktoré vznikol žalobcovi nárok ako okresný súd. Vo vzťahu k istine na bolestnom, nákladov spojených s liečením, sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádza odvolací súd z názoru odôvodneného vyššie, že žalobca sám zodpovedá za vzniknutú škodu v rozsahu 35 %. Žalobcovi podľa názoru odvolacieho súdu vznikli proti žalovanému nároky v tomto rozsahu:

1. Bolestné - bolestné vyčíslené znalcom na 37 051,- Eur sa znižuje o 35 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu ako poškodeného a od výsledku 24 083,15 Eur odpočítava krajský súd žalovaným dňa 5. januára 2012 dobrovoľne poskytnuté plnenie v sume 18 525,50 Eur a ukladá žalovanému zaplatiť žalobcovi rozdiel 5 557,65 Eur. Vo zvyšku o 9 262,75 Eur žalobu na zaplatenie bolestného ako nedôvodnú zamietla - úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne priznáva odvolací súd iba zo sumy 5 557,65 Eur od 3. februára 2012 (dňa nasledujúceho po odmietnutí plnenia) až do zaplatenia. Vo zvyšku nárok na úroky z omeškania vo výške 8,75 % zo sumy 9 262,75 Eur (ktorú tiež nepriznal) zamietla

2. Náklady spojené s liečením

- mechanický invalidný vozík značky Avantgrade CV stál 1 820,38 Eur. Na jeho kúpu prispel Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Detve žalobcovi 1 274,27 Eur. Rozdiel 547,- Eur skrátil odvolací súd o 35 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode, čím dostal výsledok 355,55 Eur a od tejto sumy odpočítal krajský súd plnenie žalovaného vo výške 273,06 Eur zo dňa 7. mája 2013 a žalobcovi priznáva rozdiel týchto súm 82,49 Eur a zamietla návrh o 136,75 Eur.

- zdvíhacie zariadenie stoličkový výťah stál 8 967,50 Eur. Na toto zariadenie poskytol Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Detva žalobcovi 7 385,- Eur. Rozdiel týchto súm 1 582,52 Eur znížil krajský súd o 35 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu a od výsledku 1 028,63 Eur odpočítal žalovaným poskytnuté plnenie zo 7. mája 2013 vo výške 791,25 Eur a žalovanému ukladá povinnosť zaplatiť žalobcovi 237,38 Eur. Návrh o zaplatenie ďalších 395,62 Eur zamietla

- podľa žalobcom predložených faktúr vynaložil za úpravu domu, v ktorom žije na bezbariérový, sumu 5 822,68 Eur. Po znížení týchto nákladov o 35 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu a od výsledku 3 784,74 Eur odpočítal žalovaným dobrovoľne poskytnuté plnenie zo 7. mája 2013 vo výške 587,77 Eur. Žalobcovi vznikol nárok na doplatenie rozdielu 3 196,97 Eur a vo zvyšku o 1 455,68 Eur bol nárok uplatnený nedôvodne, preto ho krajský súd zamietla

- na zdvíhacie zariadenie - stropný zdvíhák po poskytnutí zľavy dodávateľom a úhrade časti nákladov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Detva vynaložil žalobca 2 222,40 Eur. Aj túto sumu znížil odvolací súd o 35 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody a z takto zníženej sumy na 1 444,56 Eur odpočítal žalovaným vyplatenú sumu 1 111,20 Eur zo dňa 7. mája 2013 a žalovanému uložil zaplatiť 333,36 Eur a vo zvyšku o 555,60 Eur žalobu zamietol

- pri rozhodovaní o nároku na úroky z omeškania bolo potrebné zohľadniť rozdielny čas na vznik povinnosti žalovaného plniť. U prvých troch nárokov na náhradu škody za invalidný vozík, stoličkový

výtah a stavebné práce vznikla žalovanému povinnosť plniť 27. februára 2013 vo výške 3 516,84 Eur, ale u stropného zdviháka vznikla povinnosť plniť až 7. mája 2013. Z titulu náhrady liečebných nákladov bol žalovaný v omeškaní s plnením peňažného dlhu vo výške 3 516,84 Eur (82,49 + 237,38 + 3 196,97 = 3 516,84) od 28. februára 2013 do 9. mája 2013. Od 9. mája 2013 pristupuje k tejto sume náhrada, ktorú mal za zakúpené stropné zariadenie značky Human Care vyplatiť žalovaný žalobcovi vo výške 333,36 Eur. Od 10. mája 2013 bol žalovaný už v omeškaní s plnením peňažného dlhu vo výške 3 850,20 Eur (3 516,84 + 333,36 = 3 850,20). Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2013, ku dňu vzniku škody, ktoré je vzhľadom na počiatok omeškania žalovaného potrebné podľa § 10c nariadenia aplikovať, ustanovovalo v § 3 ods. 1 výšku úrokov z omeškania ako o 8 percentuálnych bodov vyššiu ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platnú k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba ECB ku dňu 28. februára 2013 bola 0,75 %, ale od 8. mája 2013 klesla na 0,50 %. Žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. zo sumy 3 516,84 Eur za obdobie od 28. 02. 2013 do 9. mája 2013 vo výške 8,75 % ročne a zo sumy 3 850,20 Eur za obdobie od 10. mája 2013 do zaplatenia vo výške 8,50 % ročne.

3. Sťaženie spoločenského uplatnenia vyčíslené znalcom S.. Z. A. na 132 363,- Eur odvolací súd znížil o 35 % z dôvodu spoluúčasti žalobcu na vzniknutej škode a od výsledku 86 035,95 Eur odpočítal žalovaným poskytnuté plnenie 3. mája 2013 vo výške 66 181,20 Eur a žalovanému uložil zaplatiť rozdiel 19 854,75 Eur a zamietol návrh o 33 090,75 Eur

- ak žalovanému povinnosť plniť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vznikla 20. júna 2013 a neplnil, dňom 21. 06. 2013 sa dostal do omeškania so splnením peňažného dlhu vo výške 19 854,75 Eur a žalobcovi vznikol nárok aj na úroky z omeškania iba vo výške o 0,50 % vyššie ako základná úroková sadzba ECB. Žalobca si z tohto nároku uplatnil úroky z omeškania sadzbou 5,75 % ročne. Patria mu úroky z omeškania vo výške 5,50 % ročne, pretože od 8. mája 2013 klesla základná úroková sadzba ECB na 0,50 %. Vo zvyšku odvolací súd žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania z vyššej sumy a vyššou sadzbou zamietol.

4. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pripúšťa zákon č. 437/2004 Z. z. maximálne o 50 %. Odvolací súd aj túto položku uplatnenú žalobcom znížil z dôvodu jeho spoluzavinenia o 35 %. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia bola znalcom vyčíslená na 132 363,- Eur. Znížená o 35 % je 86 035,95 Eur, z ktorých 50 % tvorí 43 017,97 Eur. Túto sumu odvolací súd žalobcovi podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. priznal a vo zvyšku o 16 345,38 Eur návrh zamietol.

Okresný súd z dôvodov uvedených v § 151 ods. 3 O. s. p. o trovách konania doteraz nerozhodol. Podľa § 224 ods. 4 O. s. p., ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.